

แบบรายงานการร่วมการประชุม 14th TWG MEKONG & 8th MSC MEKONG

ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา
ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ/สกุล นายคุณย์ฤทธิ์ ฤทัยวรรณรัตน์ เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ๓๕๐๑๒๐๐๐๔๓๙๙๕
ระดับการศึกษาสูงสุด สสม. (ส่งเสริมการป่าไม้) หน่วยงาน ผู้อำนวยการส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกัน
รักษาป่าและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้

๑.๒ ชื่อ/สกุล นายนพชัย กลิ่นสูงเนิน เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ๓๓๐๙๙๐๐๖๑๑๖๗๗
ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต (การจัดการสำหรับนักบริหาร) จากสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) หน่วยงาน สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ (ขอนแก่น) ช่วยปฏิบัติราชการ
ส่วนควบคุมไฟป่า สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้

ชื่อเรื่อง/หลักสูตร (ภาษาไทย) : การประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษ
หมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่โขง ครั้งที่ ๘ และการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส เรื่อง มลพิษหมอกควัน
ข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่โขง ครั้งที่ ๑๔

(ชื่อภาษาอังกฤษ) : The 14th Meeting of the Technical Working Group on Trans-boundary Haze
Pollution in the Mekong Sub-Region and The 8th Meeting of Sub-Regional Ministerial Steering
Committee on Trans-boundary Haze Pollution in the Mekong Sub-Region.

ระหว่างวันที่ : ๒๒-๒๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๒

ภายใต้โครงการ : ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษหมอกควันข้ามแดนในประเทศ
อนุภูมิภาคแม่โขง

ของหน่วยงาน : สำนักเลขาธิการอาเซียน

ส่วนที่ ๒ บทคัดย่อ/สรุปย่อของหลักสูตร

การประชุมคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนสำหรับอนุภูมิภาคแม่โขงครั้งที่ ๑๔
และการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่องมลพิษหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาค
แม่โขง ครั้งที่ ๘ จัดขึ้น ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒
โดยมีรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม ราชอาณาจักรกัมพูชา ทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุม มีนายวิจารย์
สีมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย เข้าร่วมการประชุม
ดังกล่าว พร้อมกับรองเลขาธิการอาเซียน ผู้แทนจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ผู้แทนจากสาธารณรัฐแห่ง
สหภาพเมียนมา ผู้แทนจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และผู้แทนจากศูนย์เชี่ยวชาญ
ด้านอุตุนิยมนวิทยาแห่งอาเซียน เข้าร่วมประชุม

เนื้อหาหลักเป็นการประชุมเพื่อหารือและข้อตกลงร่วมกันในการป้องกันและควบคุมมลพิษหมอกควัน
ข้ามแดนในประเทศอนุภูมิภาคแม่โขง การรายงานความก้าวหน้าในการจัดการปัญหาหมอกควันข้ามแดนในแต่ละ
ประเทศอนุภูมิภาคแม่โขง

/ส่วนที่ ๓...

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลที่ได้รับจากการไปราชการ ณ ต่างประเทศ

๓.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนตามข้อตกลงที่มีร่วมกันระหว่างประเทศไทยและประเทศอนุภูมิภาคแม่โขง

๓.๒ เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญในเชิงวิชาการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ไม่น้อยกว่า ๑ หน้ากระดาษ A๔

๑. การประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่โขง ครั้งที่ ๘ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ จังหวัดเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยมีรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม ราชอาณาจักรกัมพูชา ทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุม มีนายวิจารย์ สิมาฉายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว พร้อมกับรองเลขาธิการอาเซียน ผู้แทนจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ผู้แทนจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ผู้แทนจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และผู้แทนจากศูนย์เชี่ยวชาญด้านอุตุนิยมวิทยาแห่งอาเซียน เข้าร่วมประชุม

๒. ศูนย์เชี่ยวชาญด้านอุตุนิยมวิทยาเฉพาะทางอาเซียน ซึ่งดูแลโดยสาธารณรัฐสิงคโปร์ รายงานสภาพอากาศและสถานการณ์หมอกควันในอนุภูมิภาคแม่โขง พบว่า ปัจจุบันจำนวนจุดความร้อนในอนุภูมิภาคแม่โขงมีปริมาณลดลง เมื่อเทียบกับในช่วง ๒ เดือนที่ผ่านมา เนื่องจากเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน และคาดว่าจะมีฝนตกชุกในเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปีอาจมีจำนวนจุดความร้อนเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และเริ่มเข้าสู่ฤดูแล้ง จากการคาดการณ์โดยแบบจำลองสภาพภูมิอากาศโลก พบว่ามีโอกาสเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ ร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ในช่วงครึ่งปีหลังของปี ๒๕๖๒ สำหรับจุดความร้อนในอนุภูมิภาคแม่โขง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ พบจุดความร้อนจำนวน ๒๔,๓๕๒ จุด ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา สาเหตุเนื่องจากอนุภูมิภาคแม่โขงได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์เอลนีโญในช่วงต้นปี ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้นและมีสภาพแห้งแล้ง

๓. ประเทศไทยนำเสนอการดำเนินงานเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นป้องกันที่สาเหตุ แบ่งการดำเนินงานเป็น ๓ ระยะ

๑) ระยะเตรียมการ (พฤศจิกายน-ธันวาคม) เป็นการประกาศนโยบาย เตรียมความพร้อม ชักซ้อม ทำความเข้าใจ บูรณาการข้อมูล บริหารจัดการเชื้อเพลิง จัดทำแนวกันไฟ และประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ประชาชน

๒) ระยะรับมือ (มกราคม-เมษายน) ผู้ว่าราชการ ซึ่งมีอำนาจเบ็ดเสร็จสั่งการด้วยระบบ Singer Command ผ่านนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยจังหวัดจะกำหนดมาตรการห้ามเผาเด็ดขาด ระดมสรรพกำลังลาดตระเวน ฝักระวัง และดับไฟ และดำเนินมาตรการลดผลกระทบต่อสุขภาพ รวมถึงการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนจากประเทศเพื่อนบ้าน

๓) ระยะฟื้นฟูและสร้างความยั่งยืน เป็นการฟื้นฟูพื้นที่ที่ถูกไฟไหม้ ส่งเสริมเครือข่ายเกษตรกร และชุมชนปลอดการเผา ส่งเสริมการใช้ประโยชน์เศษวัสดุการเกษตร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน

/การดำเนิน...

การดำเนินงานในปี ๒๕๖๒ ยังมุ่งเน้นการทำงานแบบไร้รอยต่อ บูรณาการจากทุกภาคส่วน ตามมาตรการ “๔ พื้นที่ ๕ มาตรการบริหารจัดการ” ประกอบด้วย ๔ พื้นที่หลัก ได้แก่ ๑) พื้นที่ป่านุรักษ์และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๒) พื้นที่เกษตรกรรม ๓) พื้นที่ชุมชนและเขตเมือง ๔) พื้นที่ริมทาง และ ๕ มาตรการบริหารจัดการ ได้แก่ ๑) ระบบบัญชาการเหตุการณ์ ๒) มาตรการสร้างความตระหนัก ๓) มาตรการลดปริมาณเชื้อเพลิง ๔) มาตรการจิตอาสาประชารัฐ และ ๕) การบังคับใช้กฎหมาย โดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงคมนาคม กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ในระดับพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการหลัก ผ่านระบบสั่งการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) เพื่อตอบโต้ สถานการณ์อย่างรวดเร็ว

๔. การขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนของประเทศ

๔.๑ ประเทศไทย มีความร่วมมือและสนับสนุนประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน ๔ กิจกรรม

(๑) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ ประเทศไทยจัดส่งหน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศไปยัง ประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคแม่โขง ได้แก่ สาธารณรัฐสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา

(๒) การสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาการ จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการติดตามตรวจ วัดคุณภาพอากาศและการใช้แบบจำลองในการศึกษาการกระจายตัวของมลพิษทางอากาศกับเจ้าหน้าที่ สถานีวิจัยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(๓) ความร่วมมือผ่านคณะกรรมการชายแดน โดยมีการประชุมหารือในการป้องกันแก้ไข ปัญหาหมอกควันและไฟป่าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

(๔) การสร้างความตระหนัก โดยจัดกิจกรรมบริเวณชายแดนร่วมกันระหว่างประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กิจกรรมปั่นจักรยาน กิจกรรมเดินวิ่ง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และแม่ฮ่องสอน

๔.๒ ประเทศไทย เสนอให้ประเทศสมาชิกลดเป้าหมายจำนวนจุดความร้อนตามแผนปฏิบัติการ เชียงราย ๒๕๕๙ (Chiang Rai ๒๐๑๗ Plan of Action) ภายใต้ Haze Free ASEAN Roadmap ซึ่งประเทศไทย เป็นผู้ผลักดันจากเดิมไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ จุด ภายในปี ๒๕๖๓ เป็น ๒๕,๐๐๐ จุด เพื่อให้การแก้ไขปัญหาหมอกควัน ข้ามแดนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม บางประเทศสมาชิกยังมีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงยังคงเป้าหมายเดิม แต่ทุกประเทศจะดำเนินการเพื่อลดจุดความร้อนให้ได้มากที่สุด โดยเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศให้มากขึ้น

๔.๓ ประเทศไทย แสดงเจตนารมณ์ในการแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน โดยเรียกร้องให้ ประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่โขงดำเนินงานตาม Chiang Rai ๒๐๑๗ Plan of Action อย่างเคร่งครัด เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียนปลอดหมอกควันภายในปี ๒๕๖๓ นอกจากนี้ประเทศ ยังได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิก ให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงลำพัง แต่จะต้อง อาศัยความร่วมมือในระดับภูมิภาคและระดับโลกในการแก้ไขปัญหานี้ ประเทศไทยอยู่ระหว่างพิจารณาเสนอให้ ปี ๒๕๖๓ เป็นปีแห่งความร่วมมืออาเซียนเพื่อต่อต้านมลพิษทางอากาศ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของพลเมืองอาเซียน ซึ่งประเทศไทยยินดีให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทุกประเทศในอนุภูมิภาคแม่โขง

/๕. สาธารณรัฐ...

๕. สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้ขอหาหรือความร่วมมือทวิภาคกับประเทศไทย ระหว่าง H.E. U Ohn Winn รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับนายวิจารณ์ สิมานายา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทย ซึ่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาหมอกควัน และเห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จึงขอสนับสนุนผ่านโครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน โดยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาจะยกบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (Memorandum of Understanding : MOU) ระหว่างสองประเทศ ครอบคลุมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยจะประสานมายังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรายละเอียดต่อไป

๖. การประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่โขง ครั้งที่ ๙ จะจัดขึ้นในปี ๒๕๖๓ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (พมุนเวียนตามลำดับตัวอักษร)

๓.๓ บทเรียนที่ได้รับ

ประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่โขง ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการดำเนินการตามมาตรการควบคุมปัญหาหมอกควันตามแผนปฏิบัติการเชิงรายปี ๒๕๖๐ ซึ่งประเทศไทยเสนอให้สมาชิกได้ร่วมกันปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด รวมถึงเสนอให้มีการปรับเป้าหมายจุดความร้อนใหม่ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนในประเทศอนุภูมิภาคแม่โขงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม บางประเทศสมาชิกยังมีข้อจำกัดในการดำเนินการจึงยังคงเป้าหมายเดิม แต่ทุกประเทศจะดำเนินการเพื่อลดจุดความร้อนให้มากที่สุด โดยเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยเสนอให้ปี ๒๕๖๓ เป็นปีแห่งความร่วมมืออาเซียน เพื่อต่อต้านมลพิษทางอากาศเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของพลเมืองอาเซียน และประเทศไทยยินดีให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนทุกประเทศในอนุภูมิภาคแม่โขงในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๔.๑ จากการเข้าร่วมประชุมและรายงานสรุปสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันของในแต่ละประเทศในอนุภูมิภาคแม่โขง ยังคงให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันน้อยมาก ทำให้เป็นการยากที่จะลดจุดความร้อนให้ได้ตามเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการเชิงรายปี ๒๕๖๐ ประเทศไทยจำเป็นต้องเป็นผู้นำให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้นประเทศสมาชิกให้เพิ่มความร่วมมือ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืนในอนาคตต่อไป

๔.๒ บทบาทของกรมป่าไม้ ในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบ (ป่าสงวนแห่งชาติ, ป่าตาม พรบ.ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔) ภายใต้กรอบข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดนควรเพิ่มบทบาทของการประสานงานกับหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่ในการประสาน คือ กรมควบคุมมลพิษ อย่างเข้มข้นและใกล้ชิดมากกว่าเดิม รวมถึงควรมีการจัดตั้งคณะทำงานที่มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือโดยเฉพาะใน เรื่อง มลพิษหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่โขง เพื่อนำเสนอบทบาท

/ของกรมป่าไม้...

ของกรมป่าไม้ ในการแก้ไขปัญหาการจัดการไฟฟ้า การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมถึงการให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ องค์ความรู้ ตลอดจนการเพิ่มการประสานกับหน่วยงาน องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ กองทุน ต่างๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาไฟฟ้า และมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่โขงต่อไป

(.....)
นายดุลย์ฤทธิ์ ฤทัยวรรณรัตน์
ผู้รายงาน

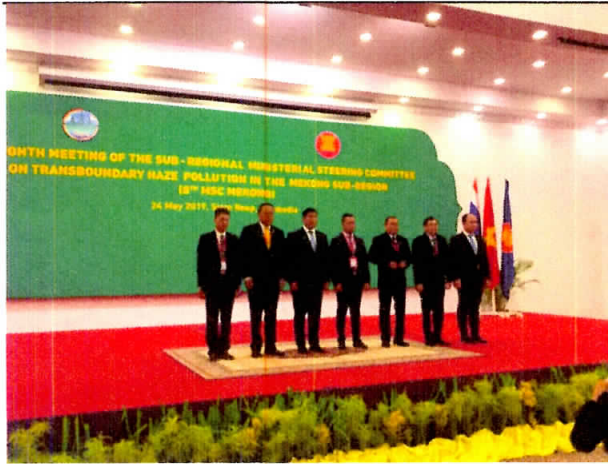
(.....)
นายณพชัย กลิ่นสูงเนิน
ผู้รายงาน

14th TWG MEKONG & 8th MSC MEKONG

At Siem Reap Kingdom Cambodia

២៣ - ២៤ May ២០១៩

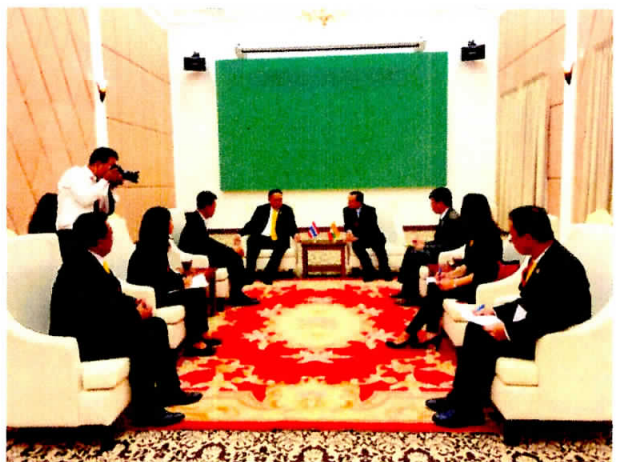

14th TWG MEKONG & 8th MSC MEKONG

At Siem Reap Kingdom Cambodia

២៣ - ២៤ May ២០១៩

14th TWG MEKONG & 8th MSC MEKONG

At Siem Reap Kingdom Cambodia

២៣ - ២៤ May ២០១៩

